

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsake srede.
Mesečina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta " 15.—
za inozemstvo
za celo leto Din 30.—
Izmeriti po tarifu. - Pla-
menim vprašanjem naj
se priloži znamka za od-
govor. - Ne frankirane
pisma se ne sprejemajo.

Kmetski list

Glasilo „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Vsakdo vrtvaj
vse sadove
svojege dela in
marljivosti!

Nekopaj se na
vrtje. — Piska in
saj se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
l. 2504. — Naklada
pri poštni hišnici
št. 14.104.

Veličastna manifestacija za prečansko fronto.

Stjepan Radić in Svetozar Pribičević v Ljubljani. — Ostri govori naših voditeljev, še ostrejša obsodba današnjega režima. — Nesramne kupčije z lakoto. — Provizija za zunanje posojilo! — Beograd je izvir korupcije!

V nedeljo je doživela Ljubljana prireditve, kakršne Slovenija že dolgo vrsto let ni videla. Mirno lahko rečemo, da je bila v nedeljo zbrana in zastopana v Ljubljani vsa Slovenija, da zakriči na ves glas proti tistem načinu vladanja, ki nas mori in tlači že leta in leta in ki nam grozi uničiti še tisto malo, kar nam je pustila svetovna vojna.

Za zborovanje, ki sta ga sklicali za nedeljo v Ljubljano obe prijateljski stranki SKS in SDS, je vladalo po celi deželi veliko zanimanje. Ljudje z dežele so začeli prihajati v Ljubljano že v soboto zvečer, glavna množica pa je navalila v Ljubljano v nedeljo v zgodnjih dopoldanskih urah. Prihajali so v Ljubljano peš, z vozovi in z vlaki krepki Gorenjci v svojih ponosnih narodnih nošah, od dolenjske strani so dohajali vroči Dolenjci na lepo okrašenih vozovih, nad vse častno so bili zastopani ponosni Štajerci in tudi dična naša Belokrajina in plodno Prekmurje niso zaostajali. Od vseh strani se je valil v Ljubljano pravi narodni val vseh onih, ki hočejo mir, red in poštenje v državi — vseh onih, ki tudi bratu ne marajo več služiti, ampak hočejo biti svobodni gospodarji v svoji svobodni domovini!

Prihod gostov. — Prvi Radićev govor.

Poslanci so se pripeljali iz Beograda v Ljubljano z brzovlakom ob 8. uri zjutraj. Pozdravila sta jih na kolodvoru zastopnik SKS tov. dr. Marušič in zastopnik SDS g. ravnatelj Jug. Na pozdrave je odgovoril Stjepan Radić:

»Vsak politik je vreden toliko, kolikor je sposoben za boj. Dan naše zmage se bliža. V državi imamo neki sloj — to ni niti razred niti stalež — a to so cincarji. S tem zlom je treba obračunati, nato pa bo vzel narod sam svojo usodo v svoje roke.«

Zborovanje.

Zborovanje, na katero je prišla seveda tudi vsa Ljubljana, ki še svobodno misli in diha, se je začelo točno ob 10. uri. Velika dvorana na Taboru je bila nabito polna, ko je stopilo na govorniški oder okoli 30 poslancev obeh strank z Radićem in Pribičevićem na čelu, katerim je tisočglava množica prirejela burne ovacije. Na poslance se je vsipalo cvetje, živijo-klicev pa ni hotelo biti ne konca ne kraja.

Shod je otvoril podpredsednik SDS gosp. Adolf Ribnikar s prisrčnim pozdravom na voditelje kmečko-demokratske koalicije, poudarjajoč neupogljivo voljo vseh poštenih ljudi, da zmagajo v skupni borbi za poštenje. Za predsednika zbora je predložil tovariša Pipana, predsednika SKS, ki je takoj dal besedo poslancu Ljubljane dr. Kramerju. Ko

je dr. Kramer predstavil zborovalcem vse došle poslance, med katerimi je bil tudi katoliški župnik Matica iz Zagreba in ki ga je občinstvo posebno prisrčno pozdravljalo, je pozdravil zbor še ljubljanski župan dr. Dinko Puc, želeč zborovanju, da vrne ljudem že izgubljeno vero v državo in demokracijo, da zasijejo vendar enkrat tudi Sloveniji boljši časi.

Govor poslanca tov. Pucelja.

Po kratkih pozdravnih govorih poslancev iz Bosne in Dalmacije, iz Črne gore in Vojvodine je dobil besedo poslanec tov. Pucelj, ki je rekel:

»Mi prihajamo naravnost iz Beograda. Toda ne prihajamo posamezno, ampak združeni in složni v kmečko-demokratski zvezi. To je prvi korak do lepše bodočnosti. Iz vroče borbe v Beogradu prihajamo med vas zato, da nam daste korajžo, da vztrajamo v svojem boju za enakopravnost in poštenje in da odobrite naše delo.

Današnji zbor pa ima še en pomen. Beograd je danes vse nekaj drugega kakor to, kar je bil v sanjah naših mladostnih dni. Namesto da je Beograd vir svobode, bratstva, poštenja in enakopravnosti, je Beograd danes vir korupcije in lopovluka. Pokvarjeni elementi so se vsedli za vrat tudi srbskemu kmetu, ki trpi kakor mi.

Krivate, da se ta sistem drži, pa imamo tudi med nami. Ali je slovenski narod res še tako nezrel, da ne vidi, kakšno škodo mu prizadevajo prijatelji dr. Korošca? Brez pomoči dr. Korošca se ne bi držal sedanji sistem v Beogradu niti en dan! Samo zato, da lahko preganjajo svoje politične nasprotnike v Sloveniji, služijo pristaši dr. Korošca belgrajski cineariji! Tako zastopstvo slovenskega naroda odklanjamo! (Burno odobravanje.)

Stjepan Radić govori!

Predsednik zborovanja tov. Pipan da nato besedo glavnemu govorniku zborovanja Stjepanu Radiću.

V dvorani bruhne vihar navdušenja, ko se dvigne Stjepan Radić. Ovacije so trajale nad 10 minut, predno je mogel začeti govoriti. Med njegovim govorom je vladala grobna tišina.

Radić je imel v nedeljo kot govornik svoj »dober dan«, kakor pravimo. Sijajno razpoložen, ognjevit in duhovit kakor malokdaj in beseda mu je tekla gladko, brez odmora, enkrat bolj tiho, potem pa se mu je dvignil glas — a množica je poslušala in poslušala... Ljudje, ki Radića še niso slišali, so pa rekli: »Dolgo bo še gospod na Hrvaškem...«

Radić je uvodoma duhovito pokazal, kako se je slovenski narod s pomočjo svoje du-

hovne kulture usposobil, da postane državni narod, za kar se ima zahvaliti svojim Vodnikom, Prešernom, Jurčičem, Gregorčičem. A vse slovenske velike može je klerikalizem preganjal. Gregorčiča so gonili kakor zver. Kakšna sreča, da je on ljubljanski škof mesto Jegliča! (Viharno pritrjevanje.) Govornik se spominja zaslug pokojnega dr. Kreka ter nato pripoveduje svoja opazovanja iz svojih dijaških let v Sloveniji.

Čuden državni obračun.

Prehajajoč na politična vprašanja, nadaljuje govornik: Videli boste in slišali, da je v finančnem zakonu nekaj paragrafov, kakoršnih ni najti na celem svetu. V tem finančnem zakonu je med drugim tudi paragraf, naj se vse, kar se je od leta 1918. pa do danes porabilo brez kontrole in potrdila, tudi vse, kar se je pokradlo, kratkomalo odpiše in likvidira. Zakaj? Pred par meseci smo prejeli edini obračun za leto 1924/25, v katerem pa je glavna kontrola ugotovila, da ministri niso obračunali 2.112.000.000 Din. Takega zaključnega računa ne moremo vzeti niti v razpravo, kamoli, da bi ga odobrili. Da bi jih ne mogli več kontrolirati, je vlada stavila v finančni zakon ta člen, s katerim bi dobile generalni absolutorij vse tatvine in lopovščin od leta 1918 dalje. To je čl. 55. Zato bo razprava o finančnem zakonu zelo ostra in lahko rodi nedogledne posledice, pri čemer ni izključeno, da zapustimo skupščino in Beograd.

Skandal s prehrano.

To je tak škandal, da je težko najti v politični zgodovini sveta nekaj sličnega. Tudi ena tretjina Slovenije trpi pomanjkanje in nima tega, kar ji je treba. Slovenija plačuje največje davke. Vi ste preveč pošteni in plačate vse, kar zahtevajo. To je sicer lepa čednost, toda danes je to velika neumnost. (Burna veselost in viharno pritrjevanje.) Od tega ne dobite ničesar nazaj. In tej Sloveniji, ki tako redno plačuje svoje davke, je dala kleroradikalna vlada najprvo samo 1 milijon in šele na naš pritisk je to podpora malo povišala. Cela Slovenija je dobila z 1 milijonom prebivalcev manj kakor kruševska oblast za 120.000 prebivalcev.

Inozemsko posojilo in nettunske konvencije.

To sta dva križa, s katerimi hočejo cincarji navaliti na nas. Pomislite, za to posojilo so zastavili vse naše monopolne dohodke, ki znašajo okrog dve milijardi, vse bruto dohodke naših železnic, kar znaša tri milijarde, vse carine in vse davek na poslovni promet, kar znaša skupno okrog 6 milijard, to je nad polovico našega državnega proračuna. To so ga-

rancije, ki jih je ponudil finančni minister dr. Markovič. Vidite, mi padamo nazaj, hujske, nego je bila Turčija pod Abdul-Hamidom.

Velik državnik Mellon, ki je danes v Ameriki finančni minister in ki je bil predsednik ameriške delegacije za ureditev dolgov, je ogledal našo gospodarsko statistiko, ki mu jo je predložil vaš vrli Slovenec Matijašič. Mellon se je čudil neizmernemu bogastvu naše države in si ne more predstavljati, kako more imeti tako bogata zemlja tako slabo gospodarstvo. Mi bi kmalu imeli mnogo prijateljev, če bi imeli urejene samouprave in izvedeno ravnopravnost. Toda danes ni v vladi nobenega poštenega in pametnega človeka, marveč vlada hegemonizem najhujše vrste. (Viharno pritrjevanje.)

Še hujši škandali.

A še hujši škandali se gode. Pri novem inozemskem posojilu je dogovorjena 3% provizija. Jaz sem se včeraj o tem na lastne oči prepričal. Pri 13 milijardah znaša ta provizija 390 milijonov. Sedaj razumete, zakaj Vukičević ne gre in zakaj se noče umakniti Markovič. Hočejo, da gremo mi v njihovo vlado in da glasujemo za to svinjarijo. Oni šušljajo in šepetajo in nam poročajo na vse strani, češ ako smo državotvorci, moramo iti v Vukičevićovo vlado in glasovati za to posojilo. Če pa ne gremo v vlado, da moramo tudi v opoziciji glasovati za to posojilo. Jasno je, da mi tega nočemo. Mi takega posojila ne bomo podpirali, marveč bomo storili vse, da ga preprečimo ali pa gremo iz skupščine. (Viharno odobravanje.)

Nettunske konvencije.

Iz Zeneve sem dobil informacijo, da je predsednik italijanske delegacije g. Scialoja sporočil zunanjemu ministru dr. Marinkoviču, da mora iti Radić v vlado, kadar se bo razpravljalo o konvencijah. Če pa ne gre v vlado, mora glasovati za konvencije, tudi če je v opoziciji. Toda Mussolini še ni tak gospod, da bi gospodaril KDK. (Viharno pritrjevanje.) Če g. Mussolini lahko komandira kako bo glasovala cincarsko-radikalna večina s svojim dvojnimi slepim črevom — mislim na dr. Spaha in dr. Korošca — (buren smeh) ne more nikdo komandirati KDK, razen Boga in naroda, ki jo je izvolil. (Večminutno frenetično pritrjevanje.) Mi vemo, kaj država potrebuje, mi vodimo o tem račun, kaj je narodu potrebno, a Vukičević ni država in cincariji niso narod. Potrebno je, da mi sklenemo posojilo radi gospodarske krize, da ga sklenemo radi naše narodne obrambe in v tem pogledu stoji ves naš narod na istem stališču. Toda kupiti puške, kupiti letala, nabaviti podmornice, nabaviti topove, to je samo neznamen del narodne obrambe, glavni del obrambe pa je, da je narod zadovoljen. (Živahno odobravanje.) Narod je zadovoljen, če ima minimum svoje eksistence. Toda kakšna eksistenca je to, ko se velik del naroda že več mesecev ni niti enkrat do sitega našedel! Čitajte »Slovenca«, to infamijo, ki piše, da noben uradnik ne sme iti z opozicijo. »Slovenec« ni več list za slovenski narod, marveč je postal glasilo beograjskih cincarjev. (Fuj-klici!)

Država je narod, simbol države je kralj, med narodom in kraljem pa obstoja v ustavnih monarhijah sodelovanje v parlamentu. Ni žrtve, ki bi je mi ne dali svoji državi, svojemu narodu in svojemu kralju, kedar se o tem svobodno razpravlja in svobodno odločuje. (Tako je.) Ako nam pa Velja Vukičević sporoča, to zahteva država, lahko dobi od nas samo nogomet. (Burno pritrjevanje.) Ostre so te besede, toda on jih zasluži.

Važni sklepi.

Mi smo sklenili in se trdno odločili pri polni zavesti in spoznavanju svoje odgovornosti in svojih dolžnosti, da v vlado g. Vukičevića ne gremo v nobenem slučaju. (Vihar-

no odobravanje.) Mi smo definitivno sklenili in smo odločeni, da ne gremo v nobeno vlado, ki ne pomeni temeljite spremembe sedanjega sistema. Naš sklep se glasi, da ostanemo v opoziciji, če ne dobimo objektivnih garancij za izvedbo našega programa, do prihodnjih volitev, najsi bodo kadarkoli, ali jeseni ali na spomlad, da pri teh volitvah izvojujemo večino, s katero bomo ustvarili pošteno vlado KDK. (Burno dolgotrajno odobravanje. Zive-la koalicijska!)

Iz govora Svetozarja Pribičevića.

Za Stjepanom Radićem se je oglasil Svetozar Pribičević. Žalibog zaradi skromnega prostora ne moremo objaviti njegovega govora v celoti, ampak se moramo omejiti le na najvažnejše točke njegovega govora.

Prečanska fronta.

Glede prečanske fronte je rekel Svetozar Pribičević:

«Ne da se izbrisati iz zgodovine, da prečanske fronte nismo hoteli mi, nego današnje srbijanske stranke.»

(To se pravi z drugimi besedami, da je prečanska fronta že tukaj, ne glede na to, kdo je odgovoren, da je od nje prišlo.)

Dalje je rekel Sv. Pribičević:

»Mi preko Save in Dunava smo bili sigurni, da Srbija sama zase, in čeprav še tako slavna, ne bi bila tista sila v Evropi brez kulturnih prečanskih krajev, kakor je danes Jugoslavija, Samo z nami skupaj je postala naša država sila, ki jo upoštevajo druge večje sile.

Zdrava pamet narekuje, naj bodo v naši vladi zastopani vsi kraji in vsi deli našega naroda tako, da ne bi gospodaril drug proti drugemu, temveč da bi gospodarili vsi skupaj, da bi bili enaki in enakopravni s Srbijo.

Zalostno je...

Zalostno je, da srbijanske stranke ne uvidevajo, da bi morala biti Srbija na čelu borbe za enakopravnost. Zalostno je, da našega boja ne podpirajo tudi one stranke iz naših krajev, ki dobro čutijo, kam nas sedanj režim vodi, a mu vendar služijo. Te stranke vodijo izdajalsko politiko. G. Korošec ima zgodovinsko zaslugo, da se je skupno s Hrvati, Srbi in Slovenci iz naših krajev pridružil v usodepolnem času Narodnemu Vijeću v Zagrebu, toda zagrešil je tudi zgodovinski zločin, da je v enako usodepolnem času postal nekak cincarski sluga, ki pomaga se boriti proti enakosti in enakopravnosti v naši državi. Namesto da bi SLS nas podpirala, je poceni prodala narodni interes za majhno provizijo, da sme preganjati svoje nasprotnike v Sloveniji.

Za odpravo dohodnine v Sloveniji.

(Govor posl. Ivana Puelja v Narodni skupščini.)

Naš nujni predlog, ki se je nanašal na famozno razdelitev državnega denarja med gladujoče, je v ozki zvezi z današnjim našim predlogom, ki zahteva odpravo dohodnine, kjer ista postoji, torej v vseh prečanskih krajih. Ta ozka zveza med obema predlogoma je v tem, da se vidi, kako se postopa z eno in drugo pokrajino. Porabili smo to priliko in ugotovili, kako se postopa, kadar se deli pomoč gladujočim v prečanskih pokrajinah. Dve tretjini državnega denarja so prejeli tisti, ki ne gladujejo, a eno tretjino zares potrebni.

Kdo dobiva denar?

Ugotovili smo, da današnji upravniki države kadar dele državne pare, dadó 8,000.000 prečanom samo eno tretjino, ostalim 4,000.000

Pogoji za vstop v vlado.

Mi od svoje borbe ne bomo odnehali za ceno kakih drobtinic. Mi smo sigurni, da pridemo v vlado in mi javno povemo, da hočemo oblast, da izvedemo svoj program. Toda mi nočemo take oblasti, da bi služili drugim. Mi smo rekli, da stavljamo kot glavne pogoje,

»da se depolitizira državna uprava, da se garantira razširjena lokalna avtonomija in da se sprovede gospodarska enakopravnost.« (To pomeni revizijo ustave, op. ur.)

Drugo zborovanje.

Istočasno z velikim zborovanjem v dvorani se je razvilo pred zgradbo Tabora še drugo zborovanje, kateremu so prisostvovali vsi oni, ki niso mogli dobiti prostora v dvorani. Poslanec za poslancem je odhajal na balkon, da govori zbrani tisočglavi množici. Posebno prisrčno so pozdravljali zborovalci župnika Matico in poslance Puelja, ki je v svojem kratkem govoru rekel, da nove prečanske fronte ne bo strla nobena sila več.

Obhod po mestu.

Po končanem zborovanju se je ljudstvo zgrnilo v mogočen sprevod, ki je z godbo železničarskega društva »Sloga« na čelu korakal pod vodstvom Stjepana Radića in Svetozarja Pribičevića in ostalih poslancev pred Kazino, kjer je bil pripravljen skupen obed. Pred Kazino se ljudje od Radića kar niso mogli ločiti in vsak mu je hotel še stisniti roko. Ljudi se je nabiralo čim dalje več in tako je prišlo pred Kazino do

tretjega shoda

in Radić, župnik Matica in drugi poslanci so morali znova govoriti. Župnika Matico in posl. Kosanovića, znanega borca proti glavnjači, so poslušalci zopet prav posebno pozdravljali.

Stjepan Radić je pri tej priliki rekel med drugim:

»V politiki narodnega vala je potrebno, da je narod pameten in jak. Hrabrost daje prepričanje, pamet dajejo izkušnje, a teh imamo mi dosti. Jakost pa daje sloga, ne slučajna, temveč ona, ki je zrastle iz nas samih. Sloga smo ustvarili in sedaj je treba, da pride vlada v roke onih, ki hočejo enakopravnost.«

Ko se je množica polagoma razšla, se je zbralo okoli 400 udeležencev shoda v veliki dvorani Kazine pri skupnem obedu, na katerem je bilo izrečeno lepo število iskrenih, deloma prav šaljivih napitnic. V poznih popoldanskih urah so se ljudje razšli, poslanci pa so se odpeljali ob 8. uri zvečer v Beograd, na novo, in kakor upamo, tudi uspešno delo za — prečansko fronto in za njeno popolno zmago.

pa dve tretjini. Kadar se nalagajo bremena siromašnemu narodu, pa nalože prečanom 80 odstotkov, ostalim pa komaj 20%. Te dni smo slišali, da dolguje državni blagajni samo Beograd 750,000.000 dinarjev. Iz statistike, ki jo izdaja finančno ministrstvo, vedo, da pride v Srbiji na glavo 407 dinarjev, v siromašni Sloveniji 1035 dinarjev, v Vojvodini pa celo 1176 dinarjev davka. Tako smo podeljeni in tako izgledajo naše fronte. Ni tu prečanske fronte, temveč je tu cincarska fronta za izkoriščanje vseh prečanov.

Kdo je kriv?

Trdim, da tisti, ki se jim dobro godi, niso toliko krivi, kakor pa oni, ki to stanje podpirajo. Jaz ne zamerim tistim, ki se

jim pri tem dobro godi. Ne zamerim tega niti radikalom niti demokratom, razven tistim prečanom, ki so med njimi. Zamerim pa grupi dr. Spahe in grupi dr. Korošca! Če bi teh dveh grup ne bilo v današnji vladi, bi ta vlada ne bila mogoča. In ker bi ne bila mogoča, se razume, da bi se moral izpremeniti ves sistem iz temelja in bi te naše tožbe ne bile potrebne. Torej dr. Korošec in dr. Spaho po mojem prepričanju nosita največji del odgovornosti za ta sistem. Poslanci SLS, ki so dolgih sedem let široko odpirali svoja usta za krivice, ki so se godile Sloveniji od strani Beograda, ne govore več, odkar so v vladi. Odkar so umolknili, izgleda, kakor da je vse dobro, da se je vse spremenilo, da je Slovenija bogata, da ima toliko, da se jo more še nadalje guliti in molzti.

Slovenija je obubožala.

Toda povem vam: Slovenija je postala uboga, osirotela je in naj vas ne varajo naše hiše, ki so morda boljše zidane in imajo morda več komoditete, ker hočemo stanovati kot kulturni ljudje, kajti one ne prinašajo dohodkov, temveč samo izdatke. Slovenija je v teh devetih letih skupnega življenja tako osirotela, kakor tega nikoli pričakovali nismo. Vzemite v roko le statistiko samoumrov in konkurzov, pa se boste o tem prepričali.

Danes se sekajo zadnje hoste in če se letos ponovi slaba letina bomo imeli mesto gozdov samo še kras. Kljub temu, da je zaradi »blejskega pakta« umolknil g. dr. Korošec, imamo v Sloveniji siromaštvo in zahtevamo zato, da se ji pomaga.

Podpore za gladne.

Gletjte, kako sta tretirali Slovenijo pri razdelitvi državnih podpor za gladojoče. Slovenci, ki tvorimo najmanj 10% prebivalstva vse države in ki plačujemo najmanj 23% vseh državnih davkov, smo dobili od skupne vsote, ki se je razdelila, komaj 1%. Mariborski oblasti in ljubljanski oblasti ste dali po pol milijona dinarjev. Ker je ta nesramnost prekoračila vsako mero, je prišel ljubljanski oblastni odbor v Beograd, skromno in ne k vladi, temveč k dr. Korošcu s prošnjo, da on intervenira pri svojih vladnih tovariših. Sedaj se ponašajo, kako so uspeli in kakšna da je to sreča, ko se je ta 1% povišal na — 2%, to je na 2 milijona. Oni se tega svojega robstva in skromnosti niti ne sramujejo, ker iznašajo v »Slovenecu od 13. marca t. l. to svoj »lepi in veliki uspeh« in kako je oblastni odbor prihitel v Beograd ter s pomočjo svojega zastopnika v vladi dosegel še en milijoneček. Tako globoko tedaj je padla v suženjstvo nekdanja ponosna delegacija SLS, ki je doma zahtevala, da ona edina zastopa slovenski narod v tej hiši in ki ni nikomur drugemu dopuščala, da brani naše koristi.

Za odpravo dohodnine.

Finančni minister ne pozna zakona o osebnih dohodnini, ki velja danes v Sloveniji in Dalmaciji. Ta zakon, ki velja od leta 1906, je bil dober, zelo dober za tedanji čas. Imel je nalogo obdačiti tiste, ki jim z drugimi zakoni ni bilo moči priti do živega. To so bili rentniki. Imeli so nalogo obdačiti ljudi, ki trgujejo samo z vrednostnimi papirji, torej ljudi, ki drugih davkov ne plačujejo, ne zemljarine, ne hišarine itd. Ta zakon ni zadeval drugih, ki so podlegli ostalim davščinam. V vojnem času pa se je vsled padanja valute pokvaril in poostril. Moj predgovornik vam je pojasnil, da se je pred vojno plačalo od 100.000 dohodkov ene same osebe komaj 5000. To ni bilo mnogo. Kolikor se spominjam, je bilo v celi bivši Kranjski 6 takšnih obdavčencev. Ako je bil tisti čas kdo ocenjen, da ima 100.000 zlatih kron dohodkov, je bilo to predvsem tudi res, ker se je to delo opravilo temeljito in vestno. Ako je tak

človek plačal 5000 kron od 100.000 zlatih kron, to ni občutil, ker se je tedaj lahko baronovsko živelo od 10.000 zlatih kron na leto. Torej je takšen človek mogel kljub temu dav-

ku dati na stran še 85.000 kron. Takrat ta davek ni nikogar davil in je bil pošten. Danes pa je ta zakon krivičen in zato predlagam, da se čimprej ukine.

Kako se vladati ne sme.

Že leta 1905. se je pojavilo v vsej evropski Rusiji veliko revolucionarno gibanje, ki se ga je udeleževal tudi Ljening. Ta revolucija je sledila porazu, ki ga je doživela Rusija v japonski vojni. Ljudstvo je delalo odgovornega za vojni poraz carja. Prestol njegov se je že tedaj zamajal in 17. svečana 1905 je bil umorjen od revolucionarjev stric njegov, veliki knez Sergij. Car je moral popustiti, njegov prvi hlapec, minister policije Plehve je odšel, a sledil mu je na tem mestu knez Svjatopolk-Mirski. Car je izdal tudi manifest, v katerem je obljubil sodelovanje ljudstva pri bodočem zakonodajnem delu.

Tega revolucionarnega gibanja se je silno ustrašil tudi nemški cesar Viljem, zadnji. Pisal je dne 21. svečana 1905 ruskemu carju dolgo pismo, v katerem mu je dal nekaj nasvetov, pa tudi nekaj lekcij. Hujskal ga je, naj narodu ne obljubi ničesar, naj trdneje drži vajeti, ljudstvo pa ustraši z vojaškimi paradami in duhovniki. Tako-le mu piše med drugim:

»Režim Mirskega je nenadoma dal časopisom večjo svobodo in vajeti, ki jih je tako napeto držal Plehve, prezgodaj popustil. Odtod nenadna povodenj nezaslišanih člankov in javnih pisem na naslov vladarja, stvar, ki je bila doslej nemogoča v Rusiji; nekaj teh pisem je nenavadno nesramnih, v namenu, zmanjšati spoštovanje do avtokratičnega gospodstva. Revolucijska stranka se je polastila te priložnosti, da dobi odločilen vpliv na mirno delavstvo, izzove med njim vrenje in zahteve, ki jih ono ne razume, in to na zapovedujoč, prezirljiv način, spremljan od besed in dejanj, ki so zelo podobna revoluciji. To je privedlo delavstvo — po mojem mnenju proti njegovi volji — naravnost v opozicijo proti vladi in v konflikte z oblastnjami, ki so morale čuvati zakon in red. Ker so ti zapeljani in slabo poučeni ljudje, večinoma takšni, ki so bili navajeni carja smatrati kot svojega »očka« in ga kot takšnega »tikati«, — imeli vtis, da mu bodo mogli povedati svoje želje,

ako se podadó pred njegovo palačo, se spoznava, da bi bilo morda praktičneje, ako bi car neko število teh ljudi sprejel, postavil v sredino trga, jih obdal s kordonom vojaštva ter jim spregovoril z balkona zimske palače, obdan od najvišje duhovščine, svetega križa in njegovega spremstva tako, kakor govori »očka« svojim otrokom, predno je stopilo vojaštvo v akcijo.« (Kakor znano je dal car leta 1905. na delavstvo, ki je prišlo pred njegovo zimsko palačo, da mu izroči svoje želje, enostavno, brez vsakega opozorila streljati.)

Glede državnih reform pa svetuje cesar Viljem carju Nikolaju, naj gre v Moskvo, zbere tam plemiče in veljake v svoji krasni palači ter jim drži govor. Začne naj z ukorom, ker se nanj naslovljena pisma in naslovi objavljajo, kar priča o slabih manirah; to se ponavljati ne sme! Potem naj jim naznani reforme, ki jih je pripravil za ljudstvo, v kolikor jih smatra za potrebne. Naj ne obljubi splošne zakonodajne skupščine ali celo konstituante, temveč samo »Habeas-Corpus-Akt« in razširitev državnega sveta. Nobene prostosti shodov in časopisov, pač pa naj obljubi le strogo navodilo za cenzorje, da v bodoče ne bodo šikanirali. Potem naj govori o armadi in naj jih pozove, da nehajo s prepiri med seboj, dokler sovražnik ne bo pobit. Končno naj stopi na balkon, obdan od duhovščine z banderi, križi, kadilnicami in svetimi podobami in ravno isti govor prebere kot svoj manifest na svoje zveste podanike, ki so zbrani zdolaj na dvorišču in obdani od gostih vrst vojaštva »la bayonette au canon... (Briefe Wilhelms II. an den Zaren 1894—1914.)

Tako je učil pred dobrimi 25 leti nemški cesar svojega sorodnika, ruskega carja Nikolaja zadnjega »vladati« ruski narod in nezadovoljno ljudstvo!

Kje sta danes ta dva nekdanja mogočnega! Njuna »vzvišen« prestola sta se zrušila, oba naroda, ruski in nemški, pa trdno živita dalje. Na zemlji je pač samó narod večer!

Prepeluh.

Razkrinkana klerikalna laž.

Interpelacija posl. Puclja o § 82 finančnega zakona. — »Vtihatapljen« paragraf. — Minister dr. Spaho postavlja dr. Korošca in tovariše na laž!!

Lansko leto je vzbudil po celi Sloveniji velikansko pozornost članek, objavljen v »Narodnem Dnevniku«, v katerem je predsednik ljubljanske oblastne skupščine dr. Natlačen opozoril na paragraf 82 finančnega zakona za l. 1926/27 in na njegove škodljive posledice za celo vrsto slovenskih občin. Dr. Natlačen je ugotovil, da je bil na podlagi tega zakona oškodovan samo okrajni cestni zastop v Laškem za več kot 2 milijona dinarjev, cestni odbor v Litiji pa za več kot 1 milijon dinarjev. Za koliko so bile prikrajšane občine in okrajni zastopi v ostalih industrijskih krajih Slovenije, še ni ugotovljeno, gotovo pa gredu tudi te vsote v stotisoče.

Dr. Natlačen je ugotovil tudi, da je bil § 82 sprejet v finančni zakon na prizadevanje nad vse bogate Trboveljske premogokopne družbe, ki je pobasala na podlagi tega zakona milijonske dobičke v svojo blagajno.

Zakon, o katerem govorimo, določa nam-

reč, da se velepodjetjem ne sme naložiti večja kakor 25-odstotna občinska doklada, dočim morajo siromašni kmetje plačevati tudi po 300, 400 in 500 procentov občinskih doklad.

Opozorilo dr. Natlačen na ta paragraf, ki je prikrajšal veliko število slovenskih občin za milijonske dohodke na korist bogatih tujcev — večinoma židov — je vzbudilo po celi Sloveniji silovito ogorčenje. Pri tej priliki ugotavljamo, da smo mi bili prvi, ki smo se za stvar resno zanimali in zadevo gonili tako dolgo, da so se morali oglasiti tudi klerikalci, ki so skupaj z radikali glasovali za lanski finančni zakon in s tem prevzeli tudi odgovornost za ta nasrečni paragraf.

A kaj so rekli klerikalci? Dr. Korošec, vrhovni vodja SLS, je rekel na shodu zaupnikov svoje stranke v Ljubljani,

»da je bil ta paragraf v finančni zakon vtihatapljen, da pa bo iz finančnega zakona ravno tako izginil kakor je prišel vanj«

Ravno tako so govorili tudi tedanji ministri SLS dr. Kulovec in dr. Gosar; ne eden ne drugi ni hotel o tem paragrafu nič vedeti!

S svojo trditvijo, da je bil § 82 v finančni zakon »vtihotapljen«, pa je zagrešil dr. Korošec novo silovito nerodnost. S to trditvijo je namreč obdolžil vlado, v kateri so sedeli njegovi lastni zaupniki, navadnega zakonodajnega kontrobarstva in postavil je našo državo naravnost na sramotni oder pred vsem svetom!

Da se ta zadeva razčisti, je vložil naš tovariš posl. Pucelj na finančnega ministra interpelacijo, v kateri je zahteval odgovor na sledeča vprašanja:

1. Ali Vam je znano g. minister, da je bil čl. 82 fin. zakona »vtihotapljen«, kakor to izjavljajo dr. Korošec in njegovi bivši ministri?

2. Ali ste voljni, da ta člen finančnega zakona sistirate in s tem preprečite domnevo, da se lahko »vtihotaplja« v finančni zakon poedini členi po prizadevanju in na korist poedinih oseb in korporacij?

3. Kaj nameravate ukreniti, da pozovete krivce na odgovor in preskrbite oškodovanim občinam za povzročeno škodo primerno odškodnino?

Na to interpelacijo je odgovoril zastopnik finančnega ministra dr. Spaho,

»da so govorice, da bi bil ta člen »vtihotapljen«, popolnoma neosnovane. Ta člen finančnega zakona je bil sprejet v finančnem odboru dne 24. marca 1927 in je o njem razpravljali in ga soglasno sprejel že prej tudi ministrski svet.«

Ta odgovor je deloval na klerikalne poslance naravnost porazno, kajti minister dr. Spaho ni rekel v stvari nič več in nič manj, kakor da je klerikalna gospoda — la g a l a, ko je govorila o »vtihotapljenju« ...

La g a l a pa je zato, da je z lažjo lovila glasove slovenskih volilcev pri zadnjih volitvah, dasiravno je ta gospoda morala vedeti za § 82, kajti 24. marca 1927 so bili klerikalci v vladi!

Danes seveda je klerikalcem vseeno, če pride njihova laž na dan ali pa ne — danes ne stojimo tik pred volitvami, do volitev pa bo slovenski »zarukani« kmet že kako pozabil na vse, kar je bilo. Žalibog se klerikalni računi na pozabljenost slovenskih volilcev le preradi posrečijo! Kmetje, kako dolgo boste še pozabljivi za klerikalne grehe? Kdaj se boste zbudili iz duševne omotice?

Pribiti moramo pa pri tej priložnosti še nekaj. »Slovenec« priobčuje zadnje čase cele strani raznega blaga, kjer se kar cedi same ljubezni do delavstva.

Na drugi strani pa je finančni minister dr. Spaho ugotovil, da so baš klerikalci zavalili bogati Trboveljski družbi milijone dinarjev v njeno blagajno na škodo slovenskih kmečkih in delavskih občin.

Vprašamo: Ali ni to hinavščina in farizejstvo brez primere, če kdo bogatinom — židom — vali v žep milijone na škodo delavcev in kmetov, na drugi strani pa govori o ljubezni do kmetov in delavcev?

Tu imate pred seboj sijajen primer, da niti »vera« niti »naprednost« ne varuje koristi delovnega kmečkoga in delavskega ljudstva. Koristi fabrikantov in delavcev, velekapitalistov in kmetov o b e n e m ne more nihče zastopati niti z »vero« niti z »naprednostjo«. Kmečke koristi more zastopati samo zavedna stanovska politična organizacija in to je v Sloveniji samo Slovenska kmečka stranka. Kdor pa govoriči, da hoče na »verski« ali na »napredni« podlagi zastopati koristi fabrikantov in delavcev in kmetov, je lažnjivec in slepar! To si zapomnite!

Še ena opazka naj nam bo dovoljena. Ko smo lansko leto poročali o nesreči s § 82 fin. zakona, smo javili tudi, da je Trboveljska premogokopna družba poklonila ljubljanskemu škofijskemu ordinarijatu (ali ljubljanski škofiji) znesek 100 tisoč dinarjev v cerkvene na-

mene. Ugotavljamo, da na tisto našo notico niti en klerikalni list ni odgovoril, še manj se veda, da bi jo ovrgele.

Ali je bil tudi ta znesek morebiti »vtihotapljen«.

Zopet »zárada«!

V Beogradu igra tudi v politiki jako važno vlogo beseda »zárada« (= zaslužek). Če n. pr. išče država kakšno posojilo, ni glavna stvar, če bo posojilo ugodno za državo, ampak glavna stvar je, koliko procentov provizije bodo »zarádili« (= zaslužili) razni politični in nepolitični špekulanti. V Beogradu namreč ni glavna stvar blagor države, ampak blagor cincarskih žepov!

Tudi lakoto, ki vlada v Hercegovini, hočejo cincarski umazanci izkoristiti v svoje umazane namene. O tej stvari je povedal Stjepan Radić sledeče: Za pokrajine, kjer vlada lakota, so kupili v Rumuniji 3000 vagonov koruze po 237 dinarjev in 50 par za 100 kil. Ta koruza leži že pripravljena na postaji Draho vo na rumunski meji. Vlada je pa ne prevzame, ampak čaká (seveda na komando špekulantov!) nalašč, da bodo beograjski špekulanti nagnali ceno koruze v Jugoslaviji na 270 dinarjev za 100 kil! Ko bo cena dosegla to višino, bo pa vlada koruza prevzela po tej zviščani ceni in beograjski oderuhi bodo na račun »lakote« zaslužili (= zarádili) pri vsakem centu koruze po 33 dinarjev, ali pri 3000 vagonih, ki tehtajo $3000 \times 100 = 300.000$ centov, bodo »zaslužili« 300.000×33 dinarjev, kar znese 9 milijonov in 900 tisoč dinarjev.

Beograjski oderuhi bodo torej zaslužili brez vsakega rizika več, kakor dobe gladni Bosanci, Hercegovci in Dalmatinci skupaj državne podpore!

Poleg tega pa si hočejo oderuhi zaračunati še provizijo po 500 dinarjev od vagona za nakup koruze, kar znese zopet poldrug milijon dinarjev.

Oderuški špekulanti bodo torej »zaslužili« (zarádili) na račun lakote skoro 12 milijonov dinarjev iz državne blagajne!

Odgovornost za to svinjarijo nosijo seveda velesrbski radikali, naša SLS pa, ki radikaliji služi pokorno kot pes, bo pa dala tej »zaradi« svoj blagoslov!

Klerikalno lopovstvo.

V člančiču »Bum-bum-bum« je zapisal »Slovenec« dne 16. marca tudi to, »da je bil na Hrvaškem pred zadnjimi skupščinskimi volitvami pristaš pučke stranke (hrvaški klerialec) ubit, ker ni trobil v radičevski rog.«

O tem uboju se je že med volitvami mnogo pisalo. Stvar je prišla tudi pred sodišče in pred sodiščem so ugotovili, da niti ubiti kmet niti njegovi ubijalci niso imeli nobene zveze ne z radičevci in tudi ne s klerikalci, ampak da je cela zadeva bila posledica prostaške nedeljske pijanosti, kakor se to žalibog dogaja tudi pri nas.

To vedo prav dobro tudi gospoda pri »Slovencu«, ali vsaj morali bi to vedeti, če so politiki. Če to vedo, potem so zagrešili navadno lopovstvo s pogrevanjem sodnijsko ovržene laži. Ako pa ne vedo tega, pa vseeno nekaj čvekajo, kar ni res, potem pa naj zamenjajo pero z — metlo!

Naročniki

v področju pošt črk L in M, ki še niste poravnali naročnine za lansko oziroma letošnje leto, ste bili pretekli teden od uprave pisemno opomnjeni na plačilo. Kdor se ne bo opominu pravočasno odzval, se mu bo pošiljatev lista seveda ustavila. — To velja za vse prizadete, da ne bo kakih nepotrebnih reklamacij. — Upravništvo.

Interpelacija

poslanca Janko Bukovca in tovarišev na g. predsednika oblastne skupščine v zadevi oblastne trošarine na alkoholne pijače.

Oblastna trošarina na alkoholne pijače se je po nalogu oblastnega odbora začela pobirati z 1. februarjem 1928. Uredba o oblastni dokladi k državni trošarini je bila razglašena v »Samoupravi« dne 18. februarja, organi finančne kontrole pa so popisovali zaloge pri trgoveih in obrtnikih v času od 18. do 22. februarja. Ker oblastni odbor ni nikjer uradno objavil, od katerega dne namerava pobirati oblastno doklado k državni trošarini, so trgovci in obrtniki po veliki večini prodajali osobito žgane pijače po stari ceni vse dotlej, dokler finančni organi niso popisali zaloge in jim izročili plačilne naloge. Vsled tega je večina trgovcev in obrtnikov utrpela škodo, ki gre v visoke tisočake. Dolžnost oblastnega odbora je bila skrbeti za to, da se naredbe pravočasno obnarodujejo in da občinstvo za ukrepe oblastnega odbora, ki ga materijalno ali kako drugače zadenejo, pravočasno izve. Državne oblasti skrbje za to, da se vse naredbe v vsaki občini krajevno običajno z razglasitvijo pred cerkvijo razglase preden stopijo v veljavo, tembolj je bilo pričakovati, da bo to storil tudi oblastni odbor. Ker se to ni zgodilo, zato si dovoljujemo vprašati:

1. Ali je to g. predsedniku znano?

2. Kaj hoče g. predsednik ukreniti, da se škoda, storjena trgovcem in obrtnikom, popravi?

3. Ali je voljan izdati oblastnemu uradu strog ukaz, da se kaj takega več ne ponovi?

Na to je takoj odgovoril predsednik g. dr. Natlačen, da mu ni znano, da bi obrtniki in trgovci trpeli kako škodo, saj so sklepi oblastne skupščine bili znani vsem že januarja, ko je bil odobren proračun. Prvega februarja pa je bil v vseh dnevnikih objavljen komunikacija oblastnega odbora, da se bo trošarina začela pobirati z 1. februarjem.

Posl. Bukovec se s tem odgovorom ni zadovoljil in predlaga o odgovoru debato. Takoj nato predlaga posl. Kobal (SLS), da se predlog Bukovca odkloni. Večina je predlog Bukovca nato odklonila med ogorčenimi protesti manjšine.

Dopisi.

Ribnica. Tu so se vršile 11. marca ponovne občinske volitve. Vložene so bile 3 kandidatne liste: SKS, ki je dobila 75 glasov in 4 odbornike, SLS lista, 282 glasov in 15 odbornikov, ter Gospodarska lista, 124 glasov in 6 odbornikov. Upravičenih volilcev je 684, toraj abstinence 204.

Sv. Gregor. Kot običajno vsako leto, se je vršilo tudi letos velikonočno izpraševanje. Mišlimo si, da še nikdar in nikjer v nobeni fari, se niso udeležili izpraševanja vsi farani. Dobro je, da se gre, pa da se kaj dobrega sliši in podučí, a zapovedano pa ni. In kar je, je, mi nismo šli. A v nedeljo 4. t. m. smo dobili lekcijo od g. župnika raz prižnice, da nismo nobeni fantje, ampak uporniki. Ja, kaj takega menda ni nikjer, kot pri nas. Nekaj je g. župnik pa le povedal, kar nismo prej vedeli, in to je: duhovnik, ki vodi izpraševanje, naj nobenega ne užali, končno je še vprašal, ali ne dela on tako. Mi rečemo odkrito, da ne, le spomnite se za dve leti nazaj. Vedite, da lepa beseda lepo mesto najde, huda vnaema srd, jezo, sovraštvo in mržnjo do tistega, ki jo izreče. Imamo prav mirno vest. Tu moramo omeniti še eno brihtno glavo, ki se je izjavila, da je izpraševanje božja zapoved. Mi poznamo le deset božjih zapovedi in se po njih tudi ravnamo, a enajsto prepustimo njemu in naj samega sebe kontrolira, druge naj pušči v miru, Selskemu poštarju brez torbe od

Marolčev se lepo zahvalimo za točno poslovanje in ga mi povišujemo v viteški stan. Dopis ne bi bil popoln, ako ne bi tu omenili onih žena iz tretjega reda, ki imajo toliko opravka z drugimi ljudmi. O tem pa drugič več. Pozdrav vsem. — Svobodni fantje uporniki gregorski.

Nova Oselica nad Sovodnjem. Minuli mesec smo dobili zopet g. župnega upravitelja. Do sedaj smo še jako zadovoljni z njim. G. župni upravitelj Alojzij Tome, preje kaplan v Cerkljah pri Kranju, je res jako mirna in dobrotljiva oseba in naj bi ostal za res dušni pastir. Zato so mu naši fantje in dekleta napravili krasen sprejem v cerkvi. Prepletano je bilo z vencji pred cerkvijo in v Sovodnju so bili postavljeni visoki mlaji (smreke) na čast g. župnemu upravitelju. Organizacija naše kmetske mladine v Sovodnju znatno napreduje, ima že jako dobro razvito knjižnico in v knjižnici same koristne in poučne knjige. Zatorej kličem in svetujem, da bi še vsi fantje in dekleta, kar jih še ni v tej mladinski organizaciji, čimprej pristopili. Pozdravljeni tovariši in tovarišice v mladinski organizaciji v Sovodnju!

Griže. Dolgo že ni bilo iz našega kraja v »Kmetiskem listu« nobenega poročila. Vendar pa ne spimo, ampak pazljivo zasledujemo, kaj se dela sedaj, ko je od občine do oblasti vse v rokah SLS in ko so — kakor pravijo — tudi v centralni vladi vsegamogočni. Tukajšnji klerikalni agitatorji so — četudi v svoji prifrknjenosti — obečali, kako lepo bo SLS vse uredila, če bo dobila moč v roke. In sedaj jo torej ima, kar tudi sami trdijo in bi vsekakor moral odpasti vsak izgovor. Toda, kakor razvidimo, so prišli samo klerikalni agitatorji na svoj račun, zato pa tembolj trpijo volilci, ki so jim šli na lim, pa tudi oni, ki so pravo vedeli, pa ostali v manjšini. Že tu doma imamo najlepši dokaz, kako dela SLS za svoje volilce. Ob lanski povodnji je razdrla voda most čez Savinjo med Grižami in Žalcem, pa še ni ničesar opaziti, da bi obljub tako bogati klerikalci samo mislili na to v svoji sedanji vsegamogočnosti. Najlepše pa je, da so najhuje prizadeti ravno volilci SLS, ki imajo posestva na obeh straneh Savinje, pa morajo voziti gnoj, pridelke, drva itd. po dvakrat daljši cesti na petrovški most. Sedaj bodo menda vendar enkrat sprevideli — če niso popolnoma zabili — da SLS nima srca za ljudstvo, ampak samo za malho in volilne kroglice.

Sv. Barbara pri Mariboru. Iz našega kraja se že dolgo ni nobeden oglasil v »Kmetiskem listu«. Vendar pa pri nas kmetska misel lepo napreduje. Sedaj, ko vsak vidi, kakšen sad so nam prinesle obljube »Slov. Gospodarja« »zlatega« Žebota in drugih agitatorjev SLS, prihaja zopet kmetsko gibanje polagoma do veljave. Pri volitvah so nam obetali, ceste, avtonomijo, znižanje davkov itd. Dali pa so nam ravno nasprotno. Kmetje in predvsem ženske moramo gaziti do kolena po blatu, da nosimo tem »zlatim« gospodom živila v mesto, katera si moramo pritrpati, da zamoremo plačati

davke. Namesto znižanja davkov smo dobili še oblastne doklade na že desetkrat preveč obdačeno vino. Sedaj pa se sliši, da nam nameravajo vzeti prosto žganjekuho. Kako klerikalci gospodarijo v oblastnem odboru pa se najlepše vidi iz proračuna v »Uradnem listu« št. 18/1928. Kmetsko ljudstvo ne bo imelo ničesar, ker gre večina dohodkov za plače oblastnemu odboru, uradniškemu aparatu itd. No in končno so zamenjali avtonomijo za Glavnjačo! Tako izgleda ljubezen klerikalcev do ljudstva v resnici. Mesto kruha kamen, mesto ribe kačo.

IZ STRANKE.

Pesnica. Sestanek krajevne organizacije SKS se vrši v nedeljo, dne 25. marca t. l. ob 3. uri v gostilni Kerenčič na Ranci. Vabljeni vsi somišljeniki in prijatelji kmetskega gibanja!

Gorenja Straža. Zborovanje SKS se vrši v nedeljo 25. t. m. ob 3. uri popoldne pri Al. Vinterju. Poroča tov. Bukovec.

Raka. Podpisana krajevna organizacija bo imela svoj letni občni zbor na nedeljo, dne 25. t. m. ob 8. uri zjutraj v gostilni tovariša Jožefa Bon na Raki. — Predsednik.

Sv. Barbara pri Mariboru. V nedeljo, dne 11. t. m. se je vršil pri nas shod SKS. Na shodu je poročal tov. Kirbiš o zgodovini kmetskega gibanja in kmetskem programu, tov. Škrabar pa o politiki in organizaciji. Zbora so se udeležili tudi bivši volilci SLS, ki pa so mirno in brez medklincev poslušali izvajanja.

Maribor. Opozarja se naročnike Kmetijske Maticice, kakor tudi one, ki se žele prijaviti kot novi naročniki, naj se zglasijo pri poverjeniku za Maribor (ustmeno ali pismeno) tov. Jak. Škrabar, Aleksandrova cesta št. 16.

Velika izbora

raznega perila, modnih bluz, nogavic, kravat itd. se dobi po nizkih cenah pri

Ign. Žargi, Ljubljana.

NOVICE IN RAZNO.

Razglas. Županstvo trga Središče ob Dravi prodaja ca 300 m² stoječega borovega lesa. Sprejem ofertnih ponudb do 29. t. m. 11. ure v podpisnem občinskem uradu, kjer se dobijo natančnejši pogoji. Gozd leži ob okrajni cesti, oddaljen od postaje Središče 30 minut. Županstvo Trg Središče ob Dravi. — Župan: Lukačič.

Koliko je svet Ameriki dolžan. V ameriškem zunanem ministrstvu je podal dr. Maks Winkler poročilo o posojilih, ki jih ima Amerika po raznih državah sveta. V celoti znašajo posojila približno 25 milijard in 600 milijonov dolarjev. To je pet milijard več nego so znašale vse investicije Velike Britanije pred vojno, ko je angleški kapital vladal svet.

Umrli so v Ameriki. Josip Ocepek v Scranton, Pa., doma iz Tirne pri Savi. Zupničja žena in osem otrok in Joe Slabe ml., star 23 let v Wankegau II. — Dne 7. februarja t. l. je umrl Valentin Peternel doma iz Hotovelj nad Škofjo Loko.

Prebrisan goljuš. Te dni je vstopil v Parizu v znano trgovino z zlatino in srebrnino eleganten gospod in kupil za 1 milijon frankov vredno biserno ovratnico ter vsoto takoj in točno poravnal. Čez štirinajst dni se imenitni gospod zopet pojavi v isti trgovini in izbere biserno ovratnico, vredno tr imilijone frankov ter prosi zlatarja, naj mu jo pošlje na dom. Drugi dan mu res prinese zlatarjev pomočnik dragoceno ovratnico na stanovanje. Elegantni gospod jo vzame, odide v drugo sobo po denar, ali pomočnik je čakal zastoj. Gospod je z dragoceno ovratnico za vedno izginil.

Le eno zanesljivo sredstvo proti rastlinskim škodljivcem imamo v Jugoslaviji. — ARBORIN. Proizvajalec: Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10.

Strahovita nesreča v Ameriki. V Kaliforniji so zgradili leta 1926 na reki Sante Klara 65 m visok in 8 km dolg nasip v oddaljenosti kakih 40 milj od mesta Los Angeles. Nasip je spadal k vodovodnim napravam, ki so dobavljale pitno vodo imenovanemu mestu. Pretekli teden se je velikanski nasip nenadoma porušil in preko 20 m visoko se je voda razlila po dolini. Velikanski valovi so s tako silo drveli naprej, da so podirali in rušili pred seboj vse, na kar so našli. Ker se je nesreča zgodila ponoči, se nihče ni mogel rešiti. Preko 1000 je samo človeških žrtev, a škode več milijonov dolarjev. Kako je nesreča nastala še ni dognano. Baje so nasip okolišni farmarji z dinamitom razstrelili, ker jim ni mesto dovolilo pitne vode iz vodovoda.

Moderni babilonski stolp. V ameriškem mestu Detroit se nahajajo znamenite tvornice avtomobilov avtomobilskega kralja Forda. Mesto Detroit se v resnici lahko naziva modernim babilonskim stolpom, ker se v tem mestu nahajajo vse mogoče narodnosti. V njem se nahaja 200.000 Poljakov, 130.000 Nemcev, 120.000 Kanadcev, 45.000 Italijanov, 35.000 Madžarov, 25.000 Rusov, 25.000 Skotov, 21.000 Jugoslovanov, 16.000 Ircev, 15.000 Čehov. Izpod 10.000 se nahaja še Belgijcev, Litavcev, Grkov, Armencev, Francozov itd.

Gojitev rož v Bolgariji. Zelo važna gospodarska panoga v Bolgariji je gojitev rož in pridelovanje raznega dišečega rožnega olja. Po vojski so cene temu olju tako padle, da so kmetje pričeli v veliki meri opuščati gojitev rož ter so nasadili tobak in hmelj. Zadnja leta pa cene rožnim oljem stalno rastejo in gojitev rož od leta do leta raste. Površina rožnih nasadov je znašala v letu 1927 nad 5142 hektarov.

PROMETNA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Telefon št. 2149, 2968

Prešernova ulica 4

Pošt. ček. rač. 13.853

(Žiro-račun pri Narodni banki)

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. cesij. — Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.

Pretep med menihi na Sv. Grobu v Jeruzalemu. Da se včasih tudi pobožni menihi skavsajo v »sveti« jezici, nam dokazuje tale slučaj. V kapeli Sv. Groba v Jeruzalemu je meseca decembra lanskega leta pospravljala neki portugalski frančiškan oltar. Med delom sta ga napadla dva druga menihi in ga s težkimi svečniki pobila na tla. Ta je na vse grlo kričal na pomoč in res prilete njegovi prijatelji. Prišel se je boj. da se je kar kadilo. Sveti Grob je bil ves omadeževan od krvi pretepaških menihov, ki so v svoji navdušenosti popolnoma pozabili, kje se nahajajo. Britanska oblast je te dni vročekrvne menihe kaznovala s tem, da ne smejo maševati, nekateri dve, drugi pet let.

Velikanski vodovod. Znano mesto v Kaliforniji Los Angeles je pričelo z zgraditvijo največjega vodovoda na svetu, ki bo dovajal mestu vodo iz 400 kilometrov oddaljene reke Colorado. Delo bo trajalo devet let in stroški so proračunani na 175 milijonov dolarjev. Vodovod bo izpeljan skozi mnogo tunelov v skupni dolžini 80 km. Največji izmed njih bo dolg 40 km. Tako veliko delo je mogoče zgraditi edino v Ameriki, kajti naša vlada noče zgraditi niti vaškega vodovoda.

Živosrebrno jezero. V Mehiki so odkrili malo jezero samorodnega živega srebra, ki se nahaja visoko v gorah države Vera Cruz. Njegova površina meri okrog 200 kvadratnih metrov in je globoko na nekaterih mestih do 15 metrov. Jezero je pokrito s peskom in gruščem, ki se je navalilo s pobočij sosednjih hribov. Domnevajo, da se je živo srebro izločilo iz bogatih rud tedaj, ko so v bližnji okolici delovali mnogobrojni ognjeniki.

Strahovita eksplozija na Javi. V okolici Samoranga je prišlo pretekli teden do strašne katastrofe. Na nepojasnjen način je eksplodirala velika tvornica eksplozivnih snovi. Eksplozija je bila tako silna, da je bilo v okolici tvornice v trenutku nad sto hiš porušenih in velikanska škoda prizadejana. Bilo je tudi mnogo človeških žrtev. Doslej so potegnili izpod ruševin 20 trupel. Baje so povzročili eksplozijo komunisti.

Italijanski zdravnik na električnem stolu. Pred porotnim sodiščem v Chicagu je bil te dni obsojen na smrt mladi italijanski zdravnik dr. Rangetti, ki je izvršil na mladi deklici nedovoljeno operacijo. Vsled slabe prve operacije je bilo treba izvršiti še drugo. To je pa zdravnik odklonil, ker deklica ni imela več denarja, da bi mu bila plačala. Vsled tega je deklica umrla. Rangetti bo prvi lopov, ki bo končal v državi Illinois na električnem stolu. Doslej so v Illinoisu zločince obešali.

Kmetski pokret v Nemčiji. Na seji pruskega deželnega zbora v Berlinu je pretekli teden narodni poslanec Ridel vložil zelo značilno interpelacijo, s katero je osvetlil položaj v kmetijskih vrstah. Prečital je tudi proglas kmetijskih organizacij v Brandenburg, v katerem se kmetje pozivajo na zaščito svojih pravic. Kmetje morajo biti pripravljeni, da se lahko v vsakem času mobilizirajo v svojih vrstah od 16. do 60. leta. Proglas konča z izjavo, da kmetje ne bodo več prenašali nasilja mestjanskih strank in da je kmetjsko geslo, da mora kmeta ostati v hlevu, a hlev mora ostati last kmeta. Kakor vidimo iz tega, stopa kmetjska politika tudi v Nemčiji v ospredje in borbenost kmetov in njihova organizacija je tako velika da hočejo mobilizirati svoje vrste in s silo bra-

niti kmetjske pravice. Z zadovoljstvom ugotavljamo ta razveseljiv pojav, ki daje tudi našemu pokretu novih vzpodbud.

Nesrečni rojstni dan. V Berlinu živi 96 let star mož, ki je komaj 24-krat praznoval svoj rojstni dan. Mož je namreč rojen 29. februarja 1832. leta. Ker je bil to dan v prestopnem letu, ki se vrača vsaka štiri leta, bo moral re-vež živeti 100 let, da bo obhajal 25. rojstni dan.

Učenci umorili učitelja. V Metz so te dni našli v nekem razredu ljudske šole tamošnjega šolskega vodjo zvezanega na rokah in nogah in z razbito lobanjo. Kolikor je preiskava dognala, so zločin zakrivali učenci iz maščevanja, ker jim je dal slabe reče.

Opomba. Poročilo o delovanju ljubljanske oblastne skupščine je moralo za danes izostati zaradi pomanjkanja prostora, a pride prihodnjč.

TEDENSKI KOLEDAR.

- 25. marca, nedelja: Marijino oznanenje.
- 26. marca, ponedeljek: Emanuel.
- 27. marca, torek: Rupert.
- 28. marca, sredo: Guntram.
- 29. marca, četrtek: Ciril.
- 30. marca, petek: Marija sedem žalosti.
- 31. marca, sobota: Amos.

Sejmi.

- 25. marca: St. Jurij.
- 26. marca: Teharje, Dobova, Sevnica, Rakičan, Horjul, Lukovica, Mirna peč, Dole pri Litiji, Dovsko, Rovte, Zdenska vas, Kostanjevica, Sv. Helena.
- 27. marca: Metlika, Javor, Sp. Kostrivnica.
- 28. marca: Nedlesk.
- 29. marca: Artiče, Zagorje.
- 30. marca: Brunik, Cerklje, Hotemože, St. Gotard, Bistrica, Arnuš, Ormož.
- 31. marca: Zužemberk, Studenec pri Krškem, Stras.

KLERIKALNA HIMNA.

(Času primerna narodna pesem.)

Tam, kjer beli so snežniki,
Prpič »malic« in »veliki«,
kjer se vije Save struga,
kjer kraljuje naš Čaruga —
tam je dedov zemlja krasna,
nesvobodni dom je moj!

PODLISTEK.

V odvisnosti od gospode.

Povest.

Napisal Franc Tovornik, kmet.

(Nadaljevanje.)

V.

Spomladni čas najlepši čas, jesenski pa najkoristnejši. Veselo je res spomladi, ko travniki zelenijo, ko maja meseca med bujno travico prevzetno vzdigujejo svoje raznobarvne glavice različne cvetlice, po katerih brnijo ljubke čebelice nabirajoč sladko strd. — In za izpremembo frfotajo po njih različno pisani metulji. In sadno drevje je odeto v cvetno obleko. Ali še lepše se vidi, vsaj gospodarjem in gospodinjam, v jeseni bogato obloženo z zlahtnim sadjem. Pomlad je pač podoba mladosti, slika idealizma, ki vidi rada vse samo lepo, čisto, nepokvarjeno. Jesen pa slika starosti, podoba dosegljivega, stvar materialnega uspeha, ki ni samo za oči, ampak tudi za naš parni stroj — želodec. In vsak čas nudi svojo lepoto.

Lepo je, ko kmet spomladi obrača s plugom zemljo, mater vsega človeštva, ki vse reči, kar živi, ter napaja vse z dobrinami tega sveta — kdor trmoglavo sam tega ne odklanja — kakor mati napaja dete iz svojih prs. Lepo poleti, ko kosci mahajo s svojimi kosami in vriskajo pri svojem težkem delu. In kasneje s toliko ljubeznijo spravljajo žito, da bo človeštvo preskrbljeno s hrano. Koliko je pri tem

truda in samozatajevanja. Kako dela vse, kar leze in gre, otroci, posli, mož, žena, stari ljudje, vse dela, ne kakor pri gospodi, kjer mlajši svet, kolikor ne presedi v šoli, stoji pred zrcalom in trati ostali čas po plesiščih. Ljudje v najboljših letih že silijo oziroma jih še drugi silijo v pokoj.

In v jeseni dela toliko, ko nikoli prej! Sadje, njivski pridelki, grozdje, jesenska setev itd. Likof od letnega truda, delo, ki se navadno vrši zadnje pred zimo in ki se pred zimo mora zvršiti, da imajo ženske pozimi kaj dela, pa je bilo v prejšnjih časih — ter je tuintam še — trenje lanu. Veliko veselje, skoroda praznik, posebno za dekleta in fante. Pripravljali so se za to velevažno delo bolj skrbno, kot za marsikaj praznik v letu. Gospodinja je pripravila raznih dobrot — potice, šartilnov in Bog ve kaj še vse. Gospodar pa je zaklal najlepšega koštruna, da je tako bilo zadosti podpore za pod »rebra«.

Začetek je navadno zvečer pri luninem svitu in se nadaljuje celo noč in drugi dan. Terice so razposajene, norčave že od nekaj. Vsakemu skušajo skrivaj ali očitno dati »repa«. to je, vtaknejo mu v žep ali v nedrije slabšega prediva, katero pada pod trlico. Fantje pridejo, nekateri celo od daleč in pojejo, vriskajo in se šalijo z dekleti. Marsikateri najde priliko, da natihoma položi kateri par toplih besed pod srček.

Tak praznik torej so imeli v Grahovšah ta večer pri Kačunu na Julčkinem domu, ko je v temi prilomastila četa »živih samostanskih vragov«, kakor jih je nazval pozneje Gašper. Ravno so fantje najlepše peli, pa jih obstopijo črne pošasti in oskrbnik Gall zagrmil:

»Tiho!« Fantom se je glas kar sredi kitice utrgal in nastala je tišina. Spoznali so samostanske in se tako prestrašili, da nobeden ni snel klobuka ali kučme v pozdrav.

»Kako se pozdravlja? Vas bom jaz učil? Samo zijati znate, pozdravljati pa ne!« je rohnel Gall.

»In ti smrkavec, ki znaš »papince« zmerjati, pozdravljati pa ne,« je dostavil obrnjen proti Pavletu ter ga usekal s konjskim bičem preko glave. Njegovi spremljevalci so hitro prijeli Pavleta in Gašperja, ter ju zvezali. Ostale fante so razgnali z bikovkami. Dekleta so deloma zbežala, nekaj jih je pa ostalo, med njimi Julčka.

Na to so Pavletu in Gašperju dali glave čez trlice, kakor bi je hoteli odrezati. Eden je tiščal za vrat, drugi pa z bikovco po hrbtu. Če je trpinčeni preveč kričal, je samostanski vrag trlico bolj pritiskal in trpinčeni ni mogel več ne kričati ne dihati.

Nekaj trenutkov je Julčka tako gledala, potem pa je padla na kolena pred oskrbnika, ki je lastnoročno obdeloval Pavleta po njegovi zadnji plati.

»V imenu Kristusa Križanega, nikar ga tako ne mučite,« je zastokala.

»Kaj, bi še ti rada nekaj dobila,« ter jo primazal preko pleč, da je Julčka kar omahnaila. »Na, vlačuga, to imaš!« Ko je izustil Gall za njo tako sramotilne besede, je hitro vstala in mu zaklicala: »Jaz nisem nepoštena, pač ste pa Vi samostanski hudčič!« Pri teh besedah je skočila v temo in izginila za prejo. Samostanci so jo iskali. Ko je pa niso našli, so Gasparja in Pavleta vsa zbita gnali s seboj.

(Dalje prihodnjč.)

STERMECKI, CELJE.

Zelim, da je vsakdo v Jugoslaviji deležen ugodnega nakupa v moji veletrgovini, radi tega razpošiljam naročila čez 500 Din poštne prosto, pri osebnem nakupu pa povrnem vožnjo v primeru nakupa. Ne sledim konkurenci ter ne vodim cenega in slabega blaga, katero se te nizke cene ni vredno. Prodajam z jamčeno dobro blago iz najboljših svetovnih tovarn, ker imam samo direktne zveze s tovarnarji iz vseh industrijskih držav v Evropi. Več milijonsko zalogo, katera se nahaja v pritličju, prvem nadstropju in podstrešju cele ogelne hiše, si vsakdo lahko ogleda in vpraša za cene, brez da bi bil primoran kaj kupiti. Na razpolago je vedno 40 do 50 strokovno naobraženih in prijaznih uslužbencev, kateri dajejo radevolje vsakemu obiskovalcu točna pojasnila in slednje cene od vseh predmetov.

Zaloga sestoji iz sledečih oddelkov in predmetov: **Manufakturni oddelček:** sukno, volna, platno, tiskanine in razne tkanine iz bombaža in lanu. **Modni oddelček:** perilo, pletenine, torbarski, nožarski jekleni in kosmetični izdelki, traki, čipke, vezene in muzikalije. **Konfektorski oddelček:** gotove obleke za dame, gospode in otroke in klobuki. **Cevaljski oddelček:** galanterijski, luksuzni in štrapančni čevlji za dame, gospode in otroke. **Pošterazpošiljalni oddelček in engros oddelček.**

STERMECKI, CELJE.

Narodni gospodar.

Okr. kmet. ref. Josip Sustič:

Rejska središča.

(Konec.)

Kjer so živinorejski zadrugi podani vsi pogoji za obstoj in delovanje, posebno kjer je vodstvo (tajništvo) zadruge v sposobnih in agilnih rokah, ne bo trajalo dolgo, dokler se bo večina članov zadruge prelevila v skupino rejskih središč, katere za stalno izboljšajo lastno in sosedno živinorejo in jo s tem postavijo na trdnejši plemensko-kupčijski temelj. Kjer pa zadrug ni, tam je naloga okrajnih živinorejskih organizacij (odborov), da vsaj v glavnem nadomeščajo zadruge ter skrbe za rejska središča.

Izrecno pa povdarjam, da so moja zgornja izvajanja za najmanj 80 % le pesem, recimo, bližnje bodočnosti. Kajti osnova n. pr. govedorejskih središč, namreč dobesedno pravih, stalnih središč v gornjem smislu je v danih razmerah vsled številnih obstoječih ovir zelo težko izvedljiva toliko časa, dokler ne pride pri nas do splošnega razvoja živinorejskega združništva. Okrajna živinorejska odbora sodnih okrajev Radovljica in Kranjskagora pa izvajata spričo obstoječih ovir že izza leta 1923 čisto svojevrstno metodo (način), katera ima glede vzreje odbranih plemenskih bikov popolnoma enakovreden uspeh, kakor če bi se vzreja vršila v dobesedno pravih govedorejskih središčih. Ta metoda obstoja v sledečem postopku:

S pomočjo najširših razglasov in špecijske propagande po celem okraju s strani okrajnega kmet. strokovnjaka in članov okr. živinorejskega odbora se redno vsako leto pozivajo živinorejci, da takoj prijavijo vsak slučaj, kadar povrže

živотно brezhibna, dobra molznica lepo razvito tele moškega spola. Nato ogledajo pooblaščenim zastopniki živinorejskega odbora prijavljenega bikca, kravo in, ako še ni znan, tudi bika-očeta. Vse te živali se najstrožje oceni in ako odgovarjajo zahtevam odbora, se zastopniki dogovore z lastnikom glede strokovno pravilne vzreje bikca, katero se nato večkrat kontrolira. Ko je odbrani bik star 3 mesece, ga ocenijo odborovi zastopniki še enkrat in ako žival v vseh ozirih odgovarja, se jo takoj ali kmalu potem odkupi. Lastniku se plača žival z do 50% rejskega poviška nad krajevno tržno ceno za teleta. Tako odkupljeni odbrani bik se dodeli za polovično ceno stalni plemenski postaji, kjer ga drži prevzemnik obvezno do 3½ leta starosti za splošno plemensko uporabo.

Z večletnim, opisanim postopkom sta si imenovana živinorejska odbora vzgojila večje število umnih govedorejcev, kateri, ker so vsled 50-odstotnega poviška nad tržno ceno primerno plačani za svoj trud in izdatke pri dragi in kočljivi vzreji plemenskih telet, — se lotevajo že stalne in sistematične vzreje odbranih bikcev, ker imajo za prvovrsten material gotovega odjemalca v okrajnem živinorejskem odboru. Sporedno s tem se pa izboljšuje pri teh posestnikih tudi vzreja plemenskih telic. Odbor ima in si še nadalje vzgojuje na opisan način stalne vzrejevalce odbranih bikov, kateri dosežajo pri licencovanjih povprečno po 26 do 28 enot ocene. Na drugi strani pa ni odbor napram tem vzrejevalcem v ničem vezan, ker odkupi od njih le tiste živali, ki res odgovarjajo strokovnim zahtevam bikoreje ter je vzrejevalec deležen državne oziroma okrajne podpore kot za govedorejsko središče šele takrat, kadar odbor od njega živali kupi z omenjenim poviškom cene, to je

kadar kaj prida plemensko žival res vzredi in odda za splošne plemenske svrhe; tedaj le takrat, kadar je imel kot središče res efektiven uspeh! Angažirati gotove posestnike za dobesedno stalna govedorejska središča z vnaprej izplačano jim podporo, pa nikakor ne kaže, ker bi imelo to za posledico premnogokrat le zlorabe, efektivnega uspeha pa predvidoma prav malo.

Na popolnoma sličen način postopata oba živinorejska odbora glede »svinjerejskih središč«. Tudi tu sta odbira in vzreja zelo natančna in stroga. Plemenske merjasce se odbira le od zelo rodovitnih in mlečnih svinj, ki so zaželjenih životnih oblik (dolžina života, noge, ušesa itd.). V poštev prihaja načelno le drugo in nadaljna gnezda, prvo gnezdo pa le v izjemnih slučajih, kadar je izključen vsak dvom o pravi dobri plemenski kakovosti svinje. Način vzgoje odbranih merjašček se lastniku obrazloži in dogovori do najmanjših podrobnosti. Vzrejo se nadzoruje, a ob šestem tednu starosti se odbere iz gnezda in rezervira le najlepše eksemplare merjascev. V 9. do 12. tednu starosti odkupi živinorejski odbor odbrane merjasce, toda le, ako takrat odgovarjajo vsem zahtevam ter jih plača s 50% poviškom nad tržno ceno in dodeli okrajnim plemenskim postajam proti zavezi reje za splošno porabo do starosti okrog dveh let.

Z večletnim, opisanim postopkom sta si živinorejska odbora vzgojila v okraju celo vrsto umnih prašičerejev, kateri, ker so vsled 50% poviška nad tržno ceno dobro plačani za vse izdatke in trud, vsako leto vzrejujejo najboljši naraščaj merjascev in tudi svinj. S temi preskrbuje odbor svoje lastne postaje v okraju, v zadnjem času pa preskrbuje odlični plemenski material tudi drugim srezom širom Slovenije. Ti stalni vzrejevalci odbra-

nih plemenskih prašičev dajejo vsej sosesčini najboljše vzglede tako, da se umna prašičereja iz teh kmetij, ki predstavljajo resnična svinjerejska središča, čimdalje bolj širi.

Prednost opisane metode je v tem, da odbor napram omenjenim prašičerejem ni v ničem vezan ter je deležen rejec državne podpore kot za središče šele takrat, kadar odbor od njega žival kupi s 50% poviškom cene, t. j. kadar res odlične plemenske živali fakično vzredi in odda za splošne plemenske svrhe. Sprejeti pa gotove posestnike za stalna svinjerejska središča in jim izplačati kakoršno si bodi podporo vnaprej, pa nikakor ne kaže, ker bi imelo to za posledico brezdvoma le številne zlorabe.

Če hočemo točno opredeliti vprašanje rejskih središč, treba da najprej ločimo ista glede na vrste domačih živali. Za naše prilike so najvažnejša govedorejska in svinjerejska središča, katerim moramo iz gospodarsko-tehničnih in rejskih razlogov posvetiti prvo in največjo pozornost. Zato je dolžnost merodajnih oblastev, da intenzivno pospešujejo razvoj živinorejskega združništva, oziroma da delajo z vsemi sredstvi za tem, da se ustvarijo vsi predpogoji za njegov razvoj, ker od tega zavisi razvoj rejskih središč. Brez danih predpogojev pa nikakor ne kaže forsirati nove ustanovitve takih zadrug, ker bi prenašane ustanovitve prinesle le razočaranja. Najlepša predprava za živinorejsko združništvo so pa samoupravni srezki živinorejski odbori. Naloga oblastne in bodoče srezke samouprave je, da živinorejske odbore stalno podpira, ker poleg predpriprav za združništvo vršijo ti odbori znaten del dela cele vrste živinorejskih zadrug, zlasti pa dela glede preskrbe celih okrajev z odbranimi plemenskimi vseh vrst in glede praktičnega vzdrževanja rejskih središč.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Bašev potne hranilnice št. 14257

reg. zadr. s neomej. zav.

Brojavke „Kmetaki dom“. Telefon št. 2347

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročtvu ter sestavi premoženja in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje

vloge na knjižice **6%** brez odpovedi čistih

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaslice (nakaslice) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12., in od 3.—4.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na glavnem trgu.

Sedaj

vidim, ko sem enkrat kupil, da je veletrgovina R. STERNMECKI v Celju najboljši vir za nakup sukna in kamgarna za moške obleke, volne, svile,

celirja in delena za ženske obleke, platna, eksforda, modrotiska, cvilha ter spleh vse manufakture, ker je vse prvovrstne kakovosti iz najboljših svetovnih tovarn in mnogo nižje cene, kakor povsod drugod. Pišite takoj po vzorce na veletrgovino

R. STERNMECKI, Celje štev. 63.

Naročila čez 500 Din poštne prosto.

La
portland-cement
v papirnatih in juta-vrečah
vedno v zalogi največje pri
"EKONOM"
osred. gosp. zadruga
Ljubljana
Kolodvorska
ulica 7.

PROMETNI ZAVOD ZA PREGOG D. D.

LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo!

Premog, domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.
Kvalitetni premog vseh vrst.
Koka, livarniški, pivlarski in pilarski.
Briketi.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta 15/L.

BLAGO

za ženske obleke, svile, volne in perline, zadnje novosti — češkega iztara
Velika izbira, znane solidne cene
L. BILAN — "PO ŠTAR"
Ljubljana

„Levoročni“ „Flachstep“ Cylinder

Znano je, da so najpreciznije izdelani samo šivalni stroji znamke: „Gritzner“ in „Adler“ za dom, obrt in industrijo
Ugodni plačilni pogoji. Večletna garancija

le pri **Josip Petelinc, Ljubljana**

blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Brastov les

za klane doge kupi »Produkcija«, Ježica pri Ljubljani.

Svoji k svojim!

Kmetje! Kmetice!

Kadar kupujete v mestu svoje potrebščine, podpirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nudijo svoje blago.

Svoji k svojim!

Kmetje! Živinorejci! Posestniki! Obvarujte se nesreče!

Leto za letom uničujejo bolezni na tisoče goveje živine, konje in prašičev. Ves Vaš trud in napor dolgih mesecev in let propada. Stotisoči in milijoni denarja grede v nič.

Vseh teh nesreč se lahko obvarujete, ako zdravite Vašo živino s

ALMAFLOROM

najboljšim, najhitrejšim in najzanesljivejšim sodobnim in v stotisočih primerih preizkušenim zdravilom.

„ALMAFLOR“ proti konjski koki...
„ALMAFLOR“ proti nepenjanju pri goveji živini.
„LA FLEUR“ proti vnetju prebavil pri govedu in proti zdrdivanju mleka pri molznih kravah.
„HALF“ proti svinjski vročici in varovalno sredstvo proti rdečici.
„URINOT“ proti krvavemu močenju (scenju) pri govedu in pri konjih.

Noben pameten živinorejec in posestnik živine ne sme biti brez teh zdravil. Kakor ne bo prevdaren gospodar čakal, da mu hiša najprej pogori, da se komaj potem zavaruje, tako tudi ne bo čakal, da mu živina oboli, temveč ji bo dalal tudi že poprej naša zdravila zato, da mu sploh ne oboli.

Almaflor dobite v vsaki trgovini

Cena škatli z navodilom za uporabo Din 40.—

Pristno samo s plombo.

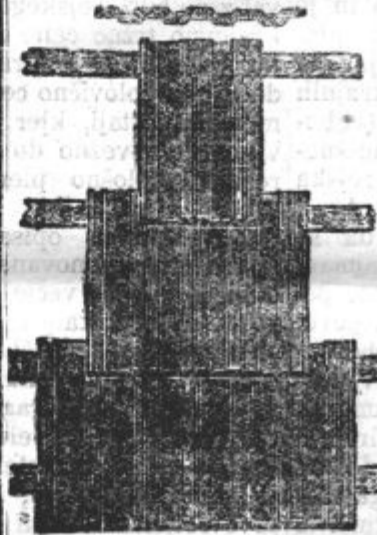
Naša zdravila uporabljajo danes že vsi živinorejci v Evropi. Na tisoče je potporočil in zahval.

Edina zaloga za Jugoslavijo:

„GOVEDOMEDIKA“

jugoslovanska razpošiljalnica zdravil za govedo, konje in prašiče iz lekarne „Pri sv. Antonu“.

Maribor, Kopališka ulica štev. 11.

Odlikovana z zlato diplomoi

Prihranili bodeite 40% na stavbnemu lesu, imeli pa cenen, lahek in dober krov, ako pokrijete hišo z glasovito

dvojno zarezno opeko

„BOHN“

Zahtevajte vzorce in ponudbe od parne opekarne

„BOHN“-VINKOVCI

Pazite na znamko „BOHN“!

Patent „Bohn“
štev. 253

Najboljše dušičnato umetno gnojilo je

ČILSKI SOLITER

ki izredno hitro učinkuje na rast vseh rastlin. Rabijo ga po celem svetu za vse kulturne rastline. Posebno prikladen pa je za ozimne, ki so letos precej slabo prezimile.

Čilski soliter se dobi pri Kmetijski družbi v Ljubljani in v njenem skladišču v Mariboru.

Navodila o pravilnem obdelovanju zemlje in o gojenju kulturnih rastlin ter razne kmetijske knjižice podaja brezplačno

Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra v Ljubljani, Turjaški trg 3.

Najboljše in na cenejše si nabavite vsa moška, fantovska in dečja oblačila v detajlni trgovini konfekcijske industrije

JOSIP IVANČIČ

Ljubljana, Dunajska cesta št 7

Največja zaloga češkega in angleškega sukna.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVLJENA 1900

Delniška glavica:

Din 50.000.000.—

Skupne rezerve cca:

Din 10.000.000.—

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice, Celje, Crnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novomesto, Ptuj, Rekec, Sarajevo, Slovenjgradec, Spilj, Sibenik, Gorica, Trst.

Se priporoča za vse bančne posle.

USTANOVLJENA 1900

Brzojavni naslov:

Banka Ljubljana.

Telefon štev.: 2861,

2413, 2502, 2503.